

تست اهداف پیشرفت

واسه چی درس می خونیه؟

خب دیگه حالا که این قدر درباره هدف‌هایی که یک آدم ممکن است برای انجام یک پروژه تحصیلی ساده داشته باشد حرف زدیم، وقتش است که خودمان برویم وسط ماجرا و ببینیم واقعا هدفمان از درس خواندن چیست؟ مثل همیشه کافی است که هر کدام از عبارات را بخوانید و ببینید که واقعا چقدر درباره شما صدق می‌کند. یادتان باشد که هیچ کدام از این سؤال‌ها درست یا غلط نیستند. سؤال‌هایی هستند که برای هر کسی جواب متفاوتی دارند. ضمناً یادتان باشد که خودتان دست آخر می‌خواهید نمره‌گذاری را انجام دهید. پس لطفاً دقت کنید، با صداقت جواب دهید و خودتان را دور نزنید!

- دوست دارم به استادان خود نشان دهم که از دیگر دانشجویان کلاس زرتنگ‌ترم.
 کاملاً موافقم ○ موافقم ○ نظری ندارم ○ مخالفم ○ کاملاً مخالفم ○
- برایم مهم است که هم‌کلاسی‌هایم فکر کنند در درس خواندن خوب هستم.
 کاملاً موافقم ○ موافقم ○ نظری ندارم ○ مخالفم ○ کاملاً مخالفم ○
- برایم مهم است که در مقایسه با دیگر هم‌کلاسی‌هایم زرتنگ به نظر برسم.
 کاملاً موافقم ○ موافقم ○ نظری ندارم ○ مخالفم ○ کاملاً مخالفم ○
- برتر بودن از دیگر دانشجویان برایم مهم است.
 کاملاً موافقم ○ موافقم ○ نظری ندارم ○ مخالفم ○ کاملاً مخالفم ○
- برای تسلط بر مفاهیم درسی، تمرین‌هایی اضافه بر تمرین‌های کتاب حل می‌کنم.
 کاملاً موافقم ○ موافقم ○ نظری ندارم ○ مخالفم ○ کاملاً مخالفم ○
- تکالیف درسی‌ای را دوست دارم که واقعا مرا به فکر کردن وادارد.
 کاملاً موافقم ○ موافقم ○ نظری ندارم ○ مخالفم ○ کاملاً مخالفم ○
- یک دلیل مهم من برای انجام تکالیف درسی این است که استاد فکر نکند من از دیگران کمتر می‌دانم.
 کاملاً موافقم ○ موافقم ○ نظری ندارم ○ مخالفم ○ کاملاً مخالفم ○

نمره‌گذاری:

کافی است برای هر کدام از گزینیه‌ها به صورت زیر عمل کنید:
 کاملاً موافقم = ۵ موافقم = ۴ نظری ندارم = ۳ مخالفم = ۲ کاملاً مخالفم = ۱
 حالا نمره‌های عبارت‌های ۱ و ۲ و ۳ و ۴ را جداگانه، ۵ و ۶ و ۷ و ۸ و ۹ را جداگانه و ۱۰ و ۱۱ و ۱۲ را هم جداگانه جمع بزنید.

تفسیر:

- سؤال‌های ۱ تا ۴ می‌خواهند این را بسنجند که شما چقدر برای درس خواندن‌تان به انگیزه‌های بیرونی معتقدید؛ یعنی هر کس که در این سؤال‌ها نمره بالاتری بیاورد، معلوم است که ویترین کارت‌آفرین‌هایش را بیشتر از خود دانستن دوست دارد. جمع نمره‌های این سؤال‌ها بین ۴ و ۲۰ است. نمره ۱۶ به بالا نشان می‌دهد که شما برای درس خواندن هدفی جز نمره آوردن و بیشتر نمره آوردن ندارید. پاس کنید و خوش باشید فعلاً!
- سؤال‌های ۵ تا ۹ می‌خواهند بسنجند که آیا هدف شما برای درس خواندن کسب مهارت و تبحر است یا نه. جواب این سؤال‌ها نمره‌های بین ۵ تا ۲۵ خواهد بود. نمره ۲۰ به بالا نشان می‌دهد که شما واقعا پیرو نظریه علم برای علم هستید! یعنی تکلیف‌هایی را ترجیح می‌دهید که چیزی به دانشتان بیفزاید نه اینکه به راحتی بشود آنها را سمبل کرد.
- سؤال‌های ۱۰ تا ۱۲ از همه جالب‌ترند. این سؤال‌ها مخصوص کسانی است که درس خواندن برایشان اجتنابی است. آنها کلاس درس می‌خوانند به این خاطر که درس خواندن جلوه‌بندی دارد اما به غم این آدم‌ها اجتناب از همین بد جلوه کردن است. جواب به این سؤال‌ها نمره‌ای بین ۳ تا ۱۵ خواهد داشت. اگر ۱۲ به بالا بگیرد، احتمالاً همیشه دم امتحان‌ها زیادی مضطربید و به همین خاطر هم که شده بهتر است دستی به سر و روی هدف‌هایتان بکشید!

نکته:

خیلی از آدم‌ها در هیچ کدام از این ۳ دسته نمره، نمره بالاتر از حدنصاب را نمی‌آورند. همان‌طور که بعضی از نظریه‌پردازهای اهداف پیشرفت هم گفته‌اند این کاملاً طبیعی است. درس خواندن برای نفس دانستن و درس خواندن به خاطر نمود بیرونی، ۲ طرف یک طیف هستند و بیشتر آدم‌ها جایی وسط این ۲ طیف هستند. اگر با بینابین بودن حال می‌کنید که قهوا و گرنه هر چه تبحر محور تر شوید بهتر!

هدف‌های پیشرفت: انواع و اقسام

بعضی از روانشناس‌هایی که زوم کرده‌اند روی هدف‌هایی که موقع درس خواندن، در ذهن یک دانش‌آموز یا دانشجویست، می‌گویند «هدف‌های پیشرفت» یعنی چرایی درس خواندن و بعضی‌ها می‌گویند نه، هدف‌های پیشرفت اتفاقاً چگونگی درس خواندن را نشان می‌دهند. حالا از این قبیل و قال‌های مدرسه‌ای که بگذریم، به هر حال با احترام به هر ۲ گروه، انواع هدفی که آنها معمولاً در تقسیم‌بندی‌هایشان از آن استفاده می‌کنند را ردیف می‌کنیم:

۱ هدف‌های تبحر محور

بعضی‌ها درس می‌خوانند که چیزی به دانش و مهارتشان افزوده شود. آنها به اصطلاح می‌خواهند «متبحر» شوند. آنها اگر بخواهند موضوع یک پروژه را انتخاب کنند، می‌روند سراغ موضوعی که هم به اندازه کافی سخت و چالش‌برانگیز باشد و هم به خاطر انجامش مجبور باشند چیزی به دانسته‌هایشان بیفزایند. دانش‌آموزها و دانشجویهایی که هدف‌های تبحر محور دارند، خود دانستن را به هر چیزی ترجیح می‌دهند. برای همین ممکن است وقتی که نه امتحان میان‌ترمی است، نه امتحان پایان‌ترم و نه کنکور نزدیک است، یک دفعه یک «تبحر محور» را ببینید که نشسته دارد بالذت تمام یک کتاب درسی را می‌خورد. این آدم‌ها به اصطلاح انگیزه‌های درونی برای درس خواندن دارند و نه انگیزه‌های بیرونی. جالب اینجاست که ممکن است در کوتاه‌مدت این گروه خیلی نمره‌های تاپی هم بگیرند اما در طولانی‌مدت همین گروه هستند که بهترین استفاده را از زندگی تحصیلی‌شان می‌کنند.

۲ هدف‌های اجتناب محور

جالب است! بعضی‌ها فقط به این خاطر درس می‌خوانند که دیگران «نگویند» فلانی باهوش نیست یا فلانی نمی‌تواند نمره بیاورد یا نمی‌تواند یک پروژه درسی را انجام دهد. البته شاید در قالب یک نظر به این نادر باشد اما وقتی دور و برمان را نگاه کنیم، می‌بینیم که این نگرش مخصوصاً در جامعه مدرک محور خیلی فراگیر است. افراد این دسته درس می‌خوانند چون نمی‌خواهند کم بیاورند، مدرک می‌گیرند چون نمی‌خواهند کم بیاورند و مدرکشان را از تقامی دهند چون نمی‌خواهند کم بیاورند. دانش‌آموزها و دانشجویهایی که اجتناب محورند، اتفاقاً همیشه ترس از شکست و ترس از قضاوت‌های منفی دیگران را مثل یک سایه دنبال خودشان می‌کشند و اگر هدفشان را عوض نکنند، سر امتحان‌ها بدچور مضطرب می‌شوند.

۳ هدف‌های عملکرد محور

کسانی که هدف‌های عملکرد محور دارند، دوست دارند که دیگران آنها را آدم‌های درسخوایی بدانند. آنها «اثم‌منندما» هستند. آنها ترجیح می‌دهند که ویترین خوشگل‌تری داشته باشند. ویترینی پر از نمره‌های خوب، پر از «آفرین! چه دانشجوی باهوشی!» و پر از عدد. برای آنها تعداد مقاله‌هایی که نوشته‌اند، تعداد سمینارها و کارگاه‌هایی که رفته‌اند و تعداد آدم‌هایی که برایش کف زده‌اند، خیلی مهم‌تر از دانشی است که آموخته‌اند. آدم‌های عملکرد محور، راندمان کار برایشان مهم است. چیزی که بشود تبدیلش کرد به ستون‌های آماری و به خاطرش فخر فروخت. عملکردمحورها عاشق سمبل‌کاری هستند. وقتی که بشود با کمترین تلاش بهترین نمره را آورد چرا که نه؟ ممکن است این انگیزه‌های به شدت بیرونی، در جاهایی که چشم بر عقل حکومت می‌کند، جواب دهنده‌ها وقتی که پای استفاده از درس‌های خوانده شده وسط می‌آید، این دسته به شدت لنگ می‌زنند. کلاً وقتی که نظر دیگران وسط می‌آید، همیشه باید جایی هم برای احتمال اضطراب در نظر گرفت. یعنی کسانی که عملکرد محور ترند مضطرب‌تر از تبحر‌محورها هستند.

این شماره: اهداف پیشرفت تحصیلی

هدف اصلی شما از درس خواندن چیست؟ روان‌شناس‌ها می‌گویند جواب به این سؤال می‌تواند میزان پیشرفت تحصیلی را پیش‌بینی کند

علم بهتر است یا نمره؟

رضا قربان چهرمی

حتماً می‌گویید چرا وسط تابستانی که عالم و آدم از شر درس خواندن رها شده‌اند شما فیلتان یاد هندوستان دانش کرده و دوباره رفته‌اید سراغ موضوعات تحصیلی. اولاً که امتحان چند تا از دانشگاه‌های پر جمعیت افتاده به شهر یور و بعضی‌ها هم کنکور شان توی مردادماه است. ثانیاً حالا موقع درس خواندن نیست اما می‌شود درباره هدف درس خواندن در این فضای آرام تابستانی که فکر کرد. نمی‌شود؟ ثالثاً، اتفاقاً ما می‌خواهیم بگویم که برای بعضی‌ها آموختن دانش، زمستان و تابستان و جمعه و شنبه ندارد. آنها هدفشان از درس خواندن ماهر تر شدن و متبحر تر شدن در موضوع درس است. این شماره می‌خواهیم درباره همین «ثالثاً» حرف بزنیم. درباره هدفی که هر کسی از باز کردن کتاب درسی جلو چشم و احتمالاً بالاتر بر بدن نمره عینکش دارد. روان‌شناس‌ها خیلی منظم درباره این هدف‌ها مطالعه کرده‌اند و دسته‌بندی جالبی از آدم‌ها و هدف‌های پیش‌فشان دارند. آدم‌هایی که به خاطر نفس دانش درس می‌خوانند، آدم‌هایی که برای باهوش جلوه دادن درس می‌خوانند و آدم‌هایی که برای خنگ جلوه ندادن درس می‌خوانند! جالب است که این ۲ دسته آخری با هم فرق دارند! این شماره هم یک تست معتبر گذاشته‌ایم کنار مطلب تا هم خودتان، خودتان را بسنجید و هم اگر در طول کل متن گیج می‌زدید، دم آخری باز نداشتن دستتان بیاید که داشتیم درباره چه چیزی فاسف حرام می‌کردیم.

